

מסורת הש"ס

(א) [למן סג.] (ב) ביה
לר. (ג) [על מה].
(ד) [שנת סג.] ו[ע].
(ה) [בכור מ.א.] (ו) [ש].
(ז) [מספח פ"ג ה"ו]
(ח) [למן מ.א.]
(ט) [המנהג בזה תמלא]
ששנינו מוס' וזכרנו כח.
(י) [ד"ה להביא:] (י) [למן].
(כ) [כס"א: שרי:] (ל) [ועין]
העב מוס' וזכרנו כח.
(מ) [ד"ה להביא:] (נ) [זל]
שטמחא.

גליון הש"ס

נב' בנגדן בעוף. עי'
לעיל ד' כ' ע"א מוס'
ד"ה חילתא: רש"י ד"ה
להביא ובר' להבי' מפרש:
עי' שו"ת ט"ז מ"ח ס'י
טו: ד"ה וקדוה רך ובר'
תו לא כא' קדוה. עי'
למן דף ע"ז מוס' מוס'
הפסוק:

הגהות הב"ח

(א) רש"י ד"ה חילתא וקדוה
וכי' וירוקין שהלכנו
טריפה ה"ד:

הגהות מהר"ב

רשנבורג

(א) רש"י ד"ה להביא עור
בית בושט וכו' חזן מזה
עור. ג"כ עין וזכרנו כ"ח
ע"א מוס' ד"ה להביא וכו'
ומדומה שמהר"ם ש"ך
כאן לא ראה: [ב] ד"ה
למלא עילתא אינקיב. כאן
הס' ד' ואח"כ מה"ד תמלא
[מקטע]:

מוסף רש"י

להביא עור בית בושט. * להביא עור בית בושט
משום דאין להביא אלא זה לצדו שהרי כל המנויין שם הראויין להיות
בעולה שנויין כאן [א] חזן מזה. [י] עור השליל אינו ראוי להיות בעולה
לדון שליל לזכרים: בית בושט. בית הרחם של נקבה: בתני' ואלו
טריפות בעוף. אע"ג דכל טריפות
דבהמה כנגדן בעוף הני אטעריכו
ליה למיתני נקובת הושט משום
פסוקת הגרגרת וההוא אטעריך דלא
תימא הואיל וחיותו של עוף לא נפש
דהא כשר בסימן אחד אימא גרגרת
נמי מיטרף במשהו והכמה חולדה
משום דקמני מקום שעושה אותה
טרפה דהיינו נקיבת הקרום דלא תימא
מיטרף בנשבר העצם בלא נקיבת
קרום כדאמר' למן בעוף של מים
וינקבו הדקין משום דקבעי למיתני
סיפא' גבי אלו כשירות יא"ו בני מעיה
ולא ניקבו אולא תימא עוף שחיותו
מועט מיטרף בליהא לחודה: הכמה
חולדה על ראשה. חיישינן לנקיבת
קרום: הכמה. נשכחה בשיניה דאילו
ציד אמרן לעיל (דף ג.) כי דרוסה
לחולדה בעופות וכל נגד החלל
מיטרפה זה: נחמרו. באוולו מחמת
האור והפכה מראיתו לשון (איה) ה
מעי מחמרמו: אם חוריקין. מפרש
בגמרא [נ"ג] לז וקורקנן אדומין
שחוריקין וירוקין שהלכנו (א) [א] אם
אדומים. הלז והקורקנן כמשפטן
שלן ששמה מראה שלשן: דרסה.
אדם ברגליו: או שטרפה בנותל. הכה
זה בכותל: או שריצתה בהמה.
דאיכא למיחש להני תמלא משום ריסוק
איברים ועדיין מפרקתא אם שהתה
מעט לעת ושחטה כשרה וצדיקה
צריא כדאוקמינן בפירקין (דף נא.):
גמ' מנינים ידו. צפיו של עוף
שנשכמו חולדה בלשון וזקד דוחק
אצבעו כלפי חיד העוף והמום נדחק
למעלה אם המום מצנצן ויולא דרך
נקב המכה: טרפה. שמה' ניקב
הקרום: הניחא למאן דאמר. לעיל
(דף מה.) גבי ניקב הקרום עד
דמינקיב עילתה ותמלא שפיר: אלא
למאן דאמר. דמריף עילתה לחודה
כי לא מצנצן אמאי כשרה דלמא
עילתה אינקיב [א] ותמלא קייס:
ספאה מפקע. דדחיפת [א] אצבע
כדדחפו למעלה: אין צדיקה לחולדה.
לנשיכת חולדה: מפני ששיניה דקות.
ואפילו ניקב הקרום פעמים שאין
המום יולא על ידי דחיפת אצבע בחיך:
מאי הוי. אי אפשר דלא מצנצן
פורתא: ועוקמות. ונוקב באלכסון
וכשהמום נדחק למעלה העצם סותמו
ועומד כנגדו שנקב העצם אינו כנגד
נקב הקרום: כי סליק. זעירי מצבל
לנהרדעא: ציד. כדמפרש לעיל
מנינים ידו כו': אצל לא במסמר.
מלמעלה מוליכו על הנקב לראות
אם יתגור בקרום ופותח את הגולגולת
תחלה לאחר שחטה ופעמים שאינו

אלו טרפות פרק שלישי חולין

נו.

עין משפט
נר מצוה

ר"ג א ב מנזר לעיל דף
מנ:
ר"ד ג מ"י פ"י מהלכות
שחיטה הלכה ז סמג
עין סג טור ש"ע י"ד ס'י
ל סעיף ב:
ר"ד ד ה מנזר לעיל דף
מנ:
ר"ד ו מ"י פ"ז מהל'
שחיטה הלכה כ
ופ"י שם הלכה יא סמג שם
טו"ע י"ד סמג ז סעיף
א:
ר"ז ז מ"י פ"ט שם הלכה
כ סמג שם טו"ע
י"ד סמג נח סעיף ב:
ר"ח ח ט מ"י פ"י שם
הלכה ז סמג ז
טו"ע י"ד סמג ז סעיף
ב:
ר"ט י מ"י פ"ז שם הלכה
ז ופ"י שם הלכה י
[א]:

שיטה מקובצת

(א) ומפרקתא אם
שהתה: [ב] ולא ניקבו
דלא תימא: [ג] נחמרו
בכורו מחמת: [ד] אם
ירוקים מפרש בגמרא:
[ה] וירוקים שהאדומי
דקין: [ו] בדחיפת האצבע
כדדחפו: [ז] אם יראה
שם נקב:

רבינו גרשום

מכניס ידו לפניו ובודק.
כלומר כיצד בודקין אם
ניקב קרום של מוח מכניס
אצבעו לפניו ובודק אם
מבצבץ ועולה המוח
טרפה דודאי ניקב הקרום:
אין בודקין לחולדה
ביד. כלומר דאמרין
מכניס אצבעו לפניו אם
מבצבץ ועולה טרפה:
מפני ששיניה דקות כלומר
ואע"פ שניקב קרום של
מוח ולא אדעתיה דלא
מבצבץ: וכי שיניה דקות
מאי הוי. כלומר אעפ"י
שניקבו [אם ניקב] קרום
של מוח [אי אפשר] שלא
יהא מבצבץ: אבל לא
במסמר. כלומר למעלה
מראשו: עד מתי [אתה]
מכלה ממונן של ישראל.
כלומר כשמכניס המסמר
אם לא נקוב המסמר
מנקב: אלא עד מתי אתה
מאכיל טרפות לישראל.
שמה אינקיב קרום של
מוח ולא אדעתיה דלא
בריק יפה: אלמא אית ליה
בריקותא. כלומר אע"פ
שניקב קרום של מוח: רב
בידא בידא ומכשר. כלומר
מניס ידו לפניו ובודק אי
לא מבצבץ המוח מכשר
ליה אע"פ שנשבר העצם:
בריק בשימא. כלומר
בגו השמש: בריק במאי.
שופך לחזק הנקב מים
וחוזר ושופכן מן הנקב
אם המים נחלבו בידוע
שניקב קרום של מוח אם
צלולים בידוע שלא ניקב
קרום של מוח:

להביא עור של בית הבושט. לקמן בהעור והרוטב (דף קכב).
פירש רש"י הא דלא חשיב ליה צהדי צהדי אינך צברייתא
משום דבעולה מיירי שהוא זכר ומיהו איכא מאן דתני זכר צפרק
כל הזכרים שקיבלו (זכרים כח. וס) ולא קמני עולה ויש לומר דלא
חשיב אלא מידי דהוה בכל הקרבנות
ועור שתחת האליה אע"ג דלינה קרבה
אלא ככבש מ"מ איתיה או צאכילת
אדם או צאכילת מונח וא"ת אמאי
לא קאמר ונמי להביא עור השליל
דחשיב לקמן במתניתין בהעור והרוטב
(דף קכב). צהדי אלו שעורומיהם
כצפרן ואומר ר"מ משום דאין מפגלים
בשליל דאיתא פרק כל הפסולין (זכרים
לה.) פיגל בשליל לא תפגל הזבח
ואף השליל לא תפגל:
ורבי יוחנן אמר אף במסמר.
ולכא משום מכלה ממונן
של ישראל וצפולוגתא לאו דוקא דרבי
יוחנן דאמר אף במסמר לא כרבי
יהודה ולא כרבי נחמיה:
נב"ל ר"ה שחוטא היא. וא"ת
והא שמעינן ליה לרבי
יהודה דאמר פרק טהרות העוף (זכרים
סג.) דשחיטת העוף אינה
מטהרת טריפתה מטומאתה דקאמר
נצלה וטרפה לא יאכל לטמאה זה
טרפה למה נאמרה להביא טרפה
שחטה (שחלצה טהור מכלל שהיא
שטמאה) וכן ריש מסכת טהרות גבי
י"ג דברים נאמרו צנצלת עוף טהור
שחיטתה ומליקתה מטהרת טרפתה
מידי נצלה רבי יהודה אומר אינה
מטהרת וי"ל דמ"מ כיון דלר' נחמיה
מטהרת לא הוה ליה למימר שהיה
מאכיל נצילות ועוד דלא מסיק אדעתיה
תסתים דרבי יהודה הוא דצדיק
צידא: מ"ד אפרש בדיק בידא
ובן רב. ואף על גב דלכך צדיק מרינן
לעיל רז ושמואל ולוי דאמר מניס
ידו לפניו ובודק מ"מ אשמועינן הכא
דמעשה נמי עבד: ודא תני ר' יו
טרפות שמונו חכמים וכו'. צננס
מקשה מצרייתא ארז ושמואל דאלוי
גופיה הוה מני למפקר דאמר לעיל
מניס ידו לפניו ובודק:
באלו
אמרת בודקין לחולדה ביד אבל לא במסמר אלמא אית ליה בדיקותא
והדר תני נשבר העצם אף על פי שלא ניקב קרום של מוח אלמא לית
ליה בדיקותא סיפא אתאן "לעוף של מים הואיל ואין לו קרום אין לו קרום
סלקא דעתך אלא הואיל וקרומו רך אמר ליה רב נחמן לרב ענן מר
אמר שמואל בדיק בידא ומכשר והונא חברין אמר רב בדיק בידא ומכשר
והתני לוי טרפות שמונו חכמים בבהמה * כנגדן בעוף יתר עליהן עוף נשבר
העצם אע"פ שלא ניקב קרום של מוח אמר ליה ההוא בעוף של מים הואיל
ואין לו קרום אין לו קרום ס"ד אלא הואיל וקרומו רך ההיא תרגולתא דהוא
בי רב חנא שדרה לקמיה דרב מתנא נשבר העצם ולא ניקב קרום של מוח
הוא ואכשרה א"ל * והתני לוי טרפות שמונו חכמים בבהמה כנגדן בעוף יתר
עליהן עוף נשבר העצם אע"פ שלא ניקב קרום של מוח אמר ליה התם
בעוף של מים הואיל ואין לו קרום אין לו קרום ס"ד אלא אימא הואיל וקרומו
רך רב שיוזבי בדיק בשימא רב יימר בדיק במאי רב אחא בר יעקב בדיק
בגילא

נקיב והמסמר נוקבו ומפסיד ממונן ישראל: אף במסמר. בודקין ולא חיישינן לדלמא איהו נקיב ליה צידא כדמפרש: במחטא. כדפרישית במסמר:
ניקב קרום. מתוך ששיניה דקות ועוקמות אינו מצנצן: אצל לא במסמר. מפני שמכלה ממונן של ישראל: נשבר העצם. לקמיה פריך: וקירמו
רך. הלכך כי נשבר העצם * תו לא קאי קרום: אמר ליה רב נחמן לרב ענן. תמנהי צוזא: מר אמר. אתה אמרת לי שראית שמואל שהוא
צודק לנשיכת חולדה אלמא לא מטרף בעצם לחודה ואף הונא חברין אמר לי דליה חזייה לרב דצדיק צידא וקשיא לי והא תני לוי כו':
כנגדן בעוף. במידי דאיתיה בעוף המסס וצית הכוסות לימנהו בעוף: צדיק בשימא. נגד השמש משתכלל אם יראה' נקב שהאור יפה לצדיקה:
במאי